

Wanda Bielecka 1916–2017

Dr hab. Wanda Bielecka była utalentowanym mikropaleontologiem, wieloletnim i zasłużonym pracownikiem Państwowego Instytutu Geologicznego. Odkryła i opisała wiele nowych gatunków otwornic i małżoraczek. Samodzielnie wykreowała 17 gatunków otwornic i jeden gatunek małżoraczka, wraz z profesorem W. Pożaryskim opisała 16 gatunków otwornic jury górnej, razem z O. Styk – 14 gatunków, a z K. Kusnetzową – 5. Wspólnie z J. Błazykiem i O. Styk odkryła w utworach kimerydu dolnego 14 nowych gatunków małżoraczek. W warstwach przejściowych między jurą i kredą z J. Szejn wyróżniła dwa nowe gatunki małżoraczek (spis prac z nowymi taksonami w załączeniu). W celu właściwej oceny jej kariery naukowej i dorobku należy sięgnąć do jej życiorysu.

Urodziła się 19 maja 1916 r. w Kijowie. Kiedy miała sześć lat, zmarł jej ojciec. Żeby przeżyć, musiała razem z matką liczyć na pomoc rodziny, która zapewniła małej Wandzie edukację. W 1935 r. ukończyła humanistyczne gimnazjum w Pińsku, znajdującym się wówczas w granicach II Rzeczypospolitej. W tym samym roku rozpoczęła studia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu im. Józefa Piłsudskiego w Warszawie, w sekcji zoologii. Przerwała je II wojna światowa, będąca też drugą wojną w jej życiu. Ostatecznie studia skończyła w 1946 r. na Wydziale Przyrodniczym Uniwersytetu Poznańskiego, otrzymując tytuł magistra filozofii w zakresie zoologii. Wiedza, jaką posiadała, predysponowała ją do zajęcia się nowym kierunkiem paleozoologii, jakim była wówczas mikropaleontologia. Jednak przed rozpoczęciem badań otwornic i małżoraczek w celu ustalenia stratygrafii utworów jurajskich nawiązała współpracę z mikropaleontologami z Krakowa.

Była pierwszą osobą zatrudnioną na etacie naukowym w Pracowni Mikropaleontologicznej Państwowego Instytutu Geologicznego, którą jako pierwszą w Warszawie założył w 1947 r. Władysław Pożaryski. Pracę rozpoczęła 1 stycznia 1948 r. W marcu 1951 r. objęła po profesorze Pożaryskim kierownictwo nad tą pracownią. Jako kierownik starała się wprowadzać nowe metody badań i odpowiadając na duże zapotrzebowanie w tej dziedzinie, wydawać publikacje. Jest współautorką (z W. Pożaryskim) monografii mikropaleontologicznej opublikowanej w 1954 r.

Tytuł doktora uzyskała 17 maja 1958 r. na podstawie pracy dotyczącej mikropaleontologicznej stratygrafii osadów dolnego malmu. Na 30. Sesji Naukowej Instytutu Geologicznego w 1960 r. przedstawiła stratygrafię mikropaleontologiczną osadów górnourajskich Polski (bez Karpat). Za sprawą licznych dorobków naukowych już w 1962 r. została samodzielnym pracownikiem naukowym, a w 1973 r. docentem mianowanym. Kierownictwa pracowni zrzekła

się w 1967 r., ponieważ więcej czasu pragnęła poświęcić na przygotowanie rozprawy habilitacyjnej, którą obroniła 6 października 1975 r. Była współorganizatorką 10. Europejskiego Kolokwium Mikropaleontologicznego w Polsce w 1967 r. i opracowania biofacji keloweju i oksfordu okolic Ogrodzieńca. W Katalogu Skamieniałości (1970) przedstawiła wraz ze współautorami liczne zespoły otwornic i małżoraczek jury dolnej, środkowej i górnej w korelacji z makrofauną. Była redaktorem działowym tomu *Atlasu skamieniałości przewodnich i charakterystycznych, mezozoik – jura* i jednocześnie autorką rozdziału o górnourajskich otwornicach oraz współautorką rozdziału dotyczącego małżoraczek.

W dorobku naukowym Wandy Bieleckiej obok bardzo licznych publikacji krajowych i zagranicznych znajduje się wiele opracowań w formie orzeczeń dotyczących wieku skał jury górnej z Niżu Polskiego i nie tylko. Są one zarchiwizowane w klaserach, obejmujących każdy kolejny rok pracy, poczynając od 1951 r., a kończąc na 1981 r., kiedy to 31 października przeszła na emeryturę.

Ogrom wykonanej pracy można sobie uświadomić, wiedząc, że kolekcje opracowanych przez nią próbek zajmują kilkanaście szaf archiwum. Będą one policzone i w postaci cyfrowej wprowadzone do Centralnej Bazy Danych Geologicznych.

Dr hab. Wanda Bielecka zmarła 30 grudnia 2017 r., przeżywszy ponad 100 lat.

*Eugenia Gawor-Biedowa
emerytowany pracownik PIG-PIB*

Spis nowych taksonów otwornic i małżoraczków opisanych przez W. Bielecką i we współautorstwie z innymi badaczami

Foraminifera

- Bielecka W., Pożaryski W. 1954 – Stratygrafia mikropaleontologiczna górnego malmu w Polsce środkowej. Pr. Inst. Geol., 12.
  - *Frankeina kimeridensis* Bielecka et Pożaryski, 1954
  - *Nubecularia mazoviensis* Bielecka et Pożaryski, 1954
  - *Lenticulina vistulae* Bielecka et Pożaryski, 1954
  - *Lenticulina vistulae* var. *elongata* Bielecka et Pożaryski, 1954
  - *Vaginulina zaglobensis* Bielecka et Pożaryski, 1954
  - *Vaginulina zaglobensis* var. *parallela* Bielecka et Pożaryski, 1954
  - *Vaginulina kujaviensis* Bielecka et Pożaryski, 1954
  - *Marginulina buskensis* Bielecka et Pożaryski, 1954
  - *Sigmomorphina inovroclaviensis* Bielecka et Pożaryski, 1954
  - *Neobulimina varsoviensis* Bielecka et Pożaryski, 1954
  - *Spirillina elongata* Bielecka et Pożaryski, 1954
  - *Trocholina solecensis* Bielecka et Pożaryski, 1954
  - *Eponides (Conorbis) polonicus* Bielecka et Pożaryski, 1954
  - *Epistomina nuda* Terq. var. *vulgaris* Bielecka et Pożaryski, 1954
  - *Epistomina stelicostata* Bielecka et Pożaryski, 1954
  - *Epistomina stelicostata* var. *granulosa* Bielecka et Pożaryski, 1954
- Bielecka W., 1960 – Stratygrafia mikropaleontologiczna dolnego malmu okolic Chrzanowa. Pr. Inst. Geol., 31.
  - *Miliammina olgae* Bielecka, 1960
  - *Patellinella cristinae* Bielecka, 1960
  - *Spirillina andreae* Bielecka, 1960
- Bielecka W. 1975 – Foraminifera and brackish Ostracoda from the portlandian of Polish lowlands. Acta Palaeont. Pol., 20 (3).
  - *Bielorussiella wolinensis* Bielecka, 1975
  - *Nodosaria cucumiformis* Bielecka, 1975
  - *Citharina catherinae* Bielecka, 1975
  - *Citharina cuneata* Bielecka, 1975
  - *Citharina densicostata* Bielecka, 1975
  - *Citharina undosicostata* Bielecka, 1975
  - *Citharinella pomeraniae* Bielecka, 1975
  - *Citharinella portlandensis* Bielecka, 1975
  - *Geinitzinita kcyeniensis* Bielecka, 1975
  - *Geinitzinita wolinensis* Bielecka, 1975
  - *Vaginulina incisiiformis* Bielecka, 1975
  - *Guttulina multistriata* Bielecka, 1975
  - *Pseudonodosaria costulata portlandensis* Bielecka, 1975
  - *Pseudonodosaria multicostata kłodzinensis* Bielecka, 1975
- Bielecka W., Styk O. 1966 – Mikrofauna malmu południowej części syneklizy perybałtyckiej. Kwart. Geol., 10 (2).
  - *Quinqueloculina jurassica* Bielecka et Styk, 1966
- Bielecka W., Styk O. 1969 – Niektóre ważne stratygraficznie otwornice kujawu i batonu Polski niżowej. Roczn. Tow. Geol., 39 (1–3).
  - *Lenticulina (Lenticulina) daphne* Bielecka et Styk, 1969
  - *Paalzowella pazdroae* Bielecka et Styk, 1969

- Bielecka W., Styk O. 1981 – Biostratygrafia batonu i kelo-weju północno-zachodniej Polski na podstawie otwornic i małżoraczków. Pr. Inst. Geol., 100.
  - *Haplophragmoides tenciculus* Bielecka et Styk, 1981
  - *Haplophragmoides ventosiformis* Bielecka et Styk, 1981
  - *Verneuillinoidea witkowiensis* Bielecka et Styk, 1981
  - *Dorothia osowiensis* Bielecka et Styk, 1981
  - *Lenticulina laminaesuturata* Bielecka et Styk, 1981
  - *Lenticulina papillaecostata* Bielecka et Styk, 1981
  - *Saracenaria astacoliformis* Bielecka et Styk, 1981
  - *Vaginulinopsis rokitae* Bielecka et Styk, 1981
  - *Epistomina planiconvexa* Bielecka et Styk, 1981
  - *Paulina grigelisi* Bielecka et Styk, 1981
  - *Pseudolamarckina plana* Bielecka et Styk, 1981

- Bielecka W., Kusnetzova K. 1969 – Foraminifery i stratygrafia kimeridzkiego wieku wostocznoej Jewropy i jehropejskoj czasti CCCR. Vop. Mikropal., 12. Moskwa.
  - *Textularia depravatiformis* Bielecka et Kusnetzova, 1969
  - *Planularia bartoszycaensis* Bielecka et Kusnetzova, 1969
  - *Planularia olgae* Bielecka et Kusnetzova, 1969
  - *Falsopalmula goldapi* Bielecka et Kusnetzova, 1969
  - *Brotzenia arkelli* Bielecka et Kusnetzova, 1969

Ostracoda

- Bielecka W. 1975 – Foraminifera and brackish Ostracoda from the Portlandian of Polish Lowlands. Acta Palaeont. Pol., 20 (3).
  - *Cypridea praealta* Bielecka, 1975
- Bielecka W., Szejn J. 1966 – Stratygrafia warstw przejściowych między jurą a kredą na podstawie mikrofauny. Kwart. Geol., 10 (1).
  - *Nadophthalmocythere ? kcyeniensis* Bielecka et Szejn, 1966
  - *Klieana kujaviana* Bielecka et Szejn, 1966
- Bielecka W., Styk O. 1966 – Mikrofauna malmu południowej części syneklizy perybałtyckiej. Kwart. Geol., 10 (2).
  - *Protocythere furcata* Bielecka et Styk, 1966
- Bielecka W., Błaszyk J., Styk O. 1976 – Małżoraczki dolnego kimerydy północnowschodniego obrzeżenia Gór Świętokrzyskich. Acta Palaeont. Pol., 21 (3).
  - *Amphicythere delicatipunctata* Bielecka, Błaszyk et Styk, 1976
  - *Amphicythere kilenyii* Bielecka, Błaszyk et Styk, 1976
  - *Amphicythere ventricostata* Bielecka, Błaszyk et Styk, 1976
  - *Polydentina crassicostata* Bielecka, Błaszyk et Styk, 1976
  - *Polydentina flabellaticostata* Bielecka, Błaszyk et Styk, 1976
  - *Polydentina quadricostata* Bielecka, Błaszyk et Styk, 1976
  - *Monoceratina trinodosa* Bielecka, Błaszyk et Styk, 1976
  - *Galliaecytheridea cuneiformis* Bielecka, Błaszyk et Styk, 1976
  - *Galliaecytheridea densipunctata* Bielecka, Błaszyk et Styk, 1976
  - *Galliaecytheridea inaequalipunctata* Bielecka, Błaszyk et Styk, 1976
  - *Galliaecytheridea raripunctata* Bielecka, Błaszyk et Styk, 1976
  - *Nodophthalmocythere pazdroae* Bielecka, Błaszyk et Styk, 1976
  - *Schuleridea strzalkowiensis* Bielecka, Błaszyk et Styk, 1976
  - *Protocytheropteron subtrapezoides* Bielecka, Błaszyk et Styk, 1976